

# DOLGOROČNA POSOJILA PREKO ZADRUŽNIH HRANILNIC

Jugoslovanska investicijska banka je nedavno podpisala pogodbo z zvezami združenih hranilnic po republikah o odobravanju posojil iz splošnega investicijskega sklada v višini dveh milijard. Iz sredstev tega posojila, ki je namenjeno za finansiranje kmetijskih investicij izven natečaja, bodo zveze odobravale dolgoročno posojila združenim hranilnicam, svojim članicam, hranilnice pa bodo odobravale posojila brez natečaja neposrednim uporabnikom.

Posojila iz teh sredstev bo mogoče odbravati za: nakup kmetijske opreme (traktorjev, kmetijskih strojev, aparatov in naprav), za pomožitev sklada živine iz lastne prireje kmetijskih gospodarstev, za postavitev pletenih kozolcev (skošev) za koruzo in za druge namene, ki jih bo odobrila Jugoslovanska investicijska banka.

Pri odobravanju posojil združenim hranilnicam morajo zveze združenih hranilnic upoštevati organizacijske in kreditne sposobnosti hranilnic za delo z investicijskimi posojili. Hranilnice lahko odobrijo posameznim državnim kmetijskim posestvom in kmetijskim ustanovam s samostojnim finansiranjem posojilo v višini največ 20 milijonov din.

Jugoslovanska investicijska banka je za znesek zvezam hranilnic odobrenega posojila odprla v svojih republiških centralah poseben tekoči račun. Sredstva tega posojila lahko uporabljajo združne hranilnice za izplačilo del in nakup v zvezi z odobrenimi investicijskimi posojili od 1. novembra letos naprej.

Znesek dveh milijard je mogoče izkoristiti do konca letošnjega leta. Jugoslovanska investicijska banka je razporedila posojila po republikah v naslednjih zneskih: Srbija milijardo dinarjev, Hrvatska 400 milijonov, Slovenija 100 milijonov, Bosna in Hercegovina 200 milijonov, Makedonija 260 milijonov in Črna gora 40 milijonov din.

## Navodila Investicijske banke za odobravanje posojil

Zveze združenih hranilnic so se zavezale, da bodo zaradi ugotovitve izplačilnega roka in rokov dospelja posameznih anuitet predložile Jugoslovanski investicijski banki do 15. januarja l. 1958 spiske svojih neposrednih uporabnikov posojil, investitorjev, ki so jim združne hranilnice odobrile posojila. Kolikor posamezna zveza hranilnic ne plača ob roku, čeprav samo eno anuiteto, lahko Jugoslovanska investicijska banka posojilo odpove in stori še druge ukrepe za plačilo svoje terjatve.

Zveze združenih hranilnic plačujejo od teh posojil obresti po meri, ki jo odredi zvezni izvršni svet, prav tako pa plačajo tudi druge stroške.

Da bi zagotovili vrnitev uporabljenega posojila, se vse pravice združenih hranilnic, ki se tičejo odobrenih investicijskih posojil, prenesejo na Jugoslovansko investicijsko banko. Zveze združenih hranilnic so se prav tako zavezale, da bodo omogočile investicijski banki kontrolo nad delom združenih hranilnic v vseh poslih v zvezi z uporabljanjem in odobravanjem posojil.

Tehnika vsega poslovanja zveze hranilnic in združenih hranilnic za odobritev, uporabo in plačilo posojil je urejena s posebnimi navodili, ki jih je izdelala Jugoslovanska investicijska banka. Ta navodila so obvezna tako za zveze kakor za hranilnice.

S pogodbo med investicijsko banko in zvezo hranilnic je določeno, da je banka upravičena odpovedati posojilo in zahtevati plačilo vseh terjatev, če se posojilo ne izkoristi v namene, ki so določeni s pogodbo, nadalje, če zveza hranilnic ne pošlje banki zahtevanih poročil in podatkov in če se posojilo ne odplačuje v določenih rokih in na določen način. V primeru, če odpove posojilo zveza združenih hranilnic, je dolžna, da v času od dneva odpovedi do izplačila Jugoslovanski investicijski banki plača razen rednih še zamudne obresti v višini 6 odstotkov na leto.

## Dolgoročno posojila bo odobraval 97 združenih hranilnic

Zveze združenih hranilnic so izvedle priprave za odobritev dolgoročnih posojil združenim hranilnicam. Že od julija letos so po republikah seminarji z uslužbenci hranilnic, ki se bodo ukvarjali z odobravanjem investicijskih posojil. Razen tega so zveze tudi določile hranilnice,

katerim bodo odobrile posojila za razdelitev končnim uporabnikom. Skupno je bilo določenih 97 hranilnic: v Srbiji 36, na Hrvaškem 27, v Sloveniji 11, v Bosni in Hercegovini 12, Makedoniji 9 in v Črni gori 2 hranilnici. Posojil neposrednim uporabnikom ne bo odobraval le 5 hranilnic, ki zdaj še nimajo pogojev za opravljanje teh poslov.

Zveze so že zbrale tudi največje število zahtev od hranilnic. Po zbranih podatkih zahtevajo hranilnice mnogo več sredstev, kakor znaša znesek odobrenega posojila. Skupni znesek zahtevanih posojil presega samo v Srbiji znesek dveh milijard, kolikor znaša skupna tranša za letošnje leto.

Zveze prav tako pripravljajo razdelitev kredita na hranilnice. V ta namen so pripravile tudi pogodbe, ki jih bodo sklenile s hranilnicami. S pogodbo je na primer določeno, da plača hranilnica, če prekorači znesek odobrenega kredita, od razlike 0,5 odstotka penala na dan. Prav tako je določeno, da lahko zveza ustavi izplačilo kredita, če hranilnica v pogodbenem roku ne položi najmanj 90 odstotkov zneska dospelih anuitet.

Pričakujejo, da bo tako prišlo do določenega izboljšanja v kreditiranju kmetijskih organizacij. To zato, ker se računa, da bodo združne hranilnice glede na to, da so teritorialno bolj blizu uporabnikom, lahko bolje ocenile njihove potrebe po dolgoročnih posojilih. Hranilnice lahko tako nudijo uporabnikom večjo pomoč pri najemu kredita, po drugi strani pa lahko pogosteje in bolj učinkovito nadzirajo namensko uporabljanje kredita.

Miloš Bogdanović

## UGODNI POGOJI ZA NAKUP PLETENIH KOZOLCEV ZA KORUZO

Industrija traktorjev in strojev — ITM — v Beogradu izdeluje tipizirane pletene kozolce (skošev) za koruzo. Pristojni kmetijski strokovnjaki so jih ocenili kot zelo dobre in priporočili, naj bi jih zaradi njihove ekonomičnosti in dolgotrajnosti postavljali na ozemlju Vojvodine. Tipizirane kozolce, kakršne izdeluje ITM, so sprejele kot najugodnejše tudi druge republike. Navajamo opis in važnejše tehnične podatke o teh kozolcih:

Tipizirani kovinski kozolec za koruzo ima zmogljivost 110 tisoč kilogramov koruze na storžih. Dolg je 35 m, širok 2 m, visok pa 3 m. Kozolec je mogoče demontirati zaradi tulcev, ki jih vlijejo v betonski podstavek kakor tudi zaradi specialnih spojníc, ki povezujejo železno konstrukcijo. Kovinski deli kozolca so pobarvani z varovalno barvo, ki jih varuje pred korozijo.

Tovarna jih dobavlja takoj iz skladišča in stane kompletna kovinska konstrukcija kozolca 1,165.590 din. V to ceno je vračunana tudi potrebna pocinkana žica, pletena v okenca velikosti 30 × 30 milimetrov za obložitev bočnih strani kozolca.

Drug material, ki je potreben za pokritje strehe, izdelavo poda in temeljev, mora zagotoviti kupec, ki opravi tudi gradbena dela. Montiranje kozolca je zelo preprosto. Kovinska konstrukcija pomeni novost v postavljanju takih objektov. Trajanje kovinskega kozolca daleč presega trajanje lesenega kozolca, kar je razvidno tudi iz naslednjega podatka:

amortizacijo lesenega kozolca računamo povprečno na 10 do 25 let, medtem ko je za kovinskega štirikrat daljša. Investicije v take kozolce so torej zelo rentabilne. Kovinske kozolce je mogoče razen tega izkoristiti tudi v druge namene, kot na primer za sušenje sena, detelje, semen itd, zaradi dobrega zračanja.

Doslej je tovarna sklenila pogodbe za prodajo 450 kozolcev in od teh jih je 350 že dobavila. Največ kupev je iz Vojvodine. Večinoma so to zadruga in kmetijska posestva. V tovarni so zadovoljni s takim rezultatom.

Te dni izdelujejo v tovarni nov tipizirani kozolec, katerega zmogljivost bo znašala 70 tisoč kg. Zahtevajo ga kupci s Kosmeta. Razen tega bo tovarna že v decembru letos pokazala nove izdelke za kmetijsko. Lotila se bo serijske izdelave barak, lop in skladišč, ki jih je mogoče uporabljati za razne namene, posebno pa za spravo kmetijskih strojev, umetnega in hlevskega gnoja, za skladišča, delavnice, garaže in druge.

Glede na letošnji velik pridelek koruze in na večje pridelke, ki jih pričakujemo v prihodnjih letih, bi lahko kmetijske organizacije s postavitvijo kozolcev za koruzo zagotovile spravo koruze za daljšo dobo. To toliko bolj, ker nimajo sedaj na voljo dovolj takih kozolcev niti za spravo letošnjega pridelka. Nedavno odobrena posojila brez natečaja za postavitev kozolcev (skošev) bodo pomagala kmetijskim organizacijam, da bodo izkoristile to koristno pobudo Industrije traktorjev in strojev.